Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjennings avgjørelse av 11. september 2026

Sak: 2026/0506

Klager: A

Saken gjelder: Klage over vedtak om avslag på søknad om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) den 31. oktober 2025. I vedtaket avslo HK-dir klagers søknad om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter universitets- og høyskoleloven § 9-7. HK-dir vurderte at den islandske kvalifikasjonen [kvalifikasjon] etter sitt nivå, ikke kunne godkjennes som likestilt med norsk høyere utdanning. HK-dir vurderte også at det aktuelle lærestedet manglet akkreditering i den perioden klager gjennomførte utdanningen, jf. GG-forskriften §§ 2-1 og 2-2.Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning tok ikke klagen til følge og opprettholdt HK-dirs vedtak. Nemnda fant imidlertid grunn til å knytte noen avsluttende bemerkninger til HK-dirs manglende vurdering av unntak om akkreditering.

Klagenemndas medlemmer: Henrik W. Bärnholdt, Kristin Seehusen, Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg, Øistein Frank Sundli og Taija-Riitta Blencke.

1 Sakens bakgrunn

(1) A (heretter klager) søkte 28. april 2025 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (heretter HK-dir) om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

(2) Av søknaden fremgikk det at klager søkte om å få godkjent kvalifikasjonen [kvalifikasjon], som klager fikk utstedt på Island i 2007. Vedlagt søknaden var vitnemål som bekreftet kvalifikasjonen.

(3) HK-dir fattet 31. oktober 2025 vedtak om avslag på søknaden, begrunnet i at den omsøkte kvalifikasjonen var på nivå med videregående skole i utdanningslandet, og ikke universitets- eller høyskoleutdanning.

(4) Klager påklaget vedtaket 17. november 2025. Klager var uenig i HK-dirs vurdering av lærestedets nivå og viste til at lærestedet var en høyskole med krav til generell studiekompetanse for opptak. Klager viste også til at hun fullførte 180 ECTS/studiepoeng.

(5) HK-dir vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (heretter forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble dermed den 4. mars

2026 oversendt Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning sammen med HK-dirs innstilling i klagesaken.

(6) Klager fikk i brev 4. mars 2026 informasjon om saksgangen for klagenemnda og frist til å kommentere HK-dirs innstilling, eller gi andre merknader i saken. Klager har ikke levert ytterligere merknader i saken.

(7) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning behandlet saken i nemndsmøte 11. september 2026.

2 HK-dirs begrunnelse for vedtaket i hovedtrekk

(8) HK-dirs vurdering i saken kan i det vesentlige oppsummeres slik:

(9) HK-dir påpeker at generell godkjenning innebærer at den utenlandske utdanningen er akkreditert eller har annen offentlig godkjenning som høyere utdanning. I vurderingen skal HK-dir ta utgangspunkt i utdanningslandets system for akkreditering og offentlig godkjenning. Lærestedet fikk akkreditering og universitetsstatus i 2007, og fra 2008 har lærestedet operert under universitetslov. Før lærestedet fikk universitetsstatus var den regulert av loven fra 1999, Lög um búnaðarfræðslu (lov om landbruksutdanning). Siden utdanningen ikke var gjennomført ved et akkreditert lærested på tidspunktet utdanningen ble tatt, kan ikke HK-dir godkjenne utdanningen som likestilt med norsk høyere utdanning.

(10) HK-dir tok direkte kontakt med lærestedet, og fikk opplyst at lærestedet lå på videregående skoles nivå da utdanningen ble gjennomført. HK-dir mener derfor at klagers utdanning ikke er på samme nivå som universitets- og høyskoleutdanning på Island, og at utdanningen ikke oppfyller krav til nivå, jf. lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler (heretter universitets- og høyskoleloven) § 9-7 første ledd.

(11) Til slutt bemerker HK-dir at norske læresteder står fritt til å foreta egne faglige vurderinger i forbindelse med opptak til studier. At enkelte læresteder har lagt klagers utdanning til grunn for opptak endrer ikke HK-dirs vurdering av lærestedets status på Island på det tidspunktet utdanningen ble tatt.

3 Klagers argumentasjon i hovedtrekk

(12) Klagers argumentasjon kan i det vesentlige oppsummeres slik:

(13) Klager viser til at hun fullførte utdanningen ved en høyskole og at det var krav om generell studiekompetanse for opptak. Ifølge klager hadde lærestedet ingen elever på videregående alderstrinn.

(14) Klager opplyser at selv om Island bruker «einingar» i stedet for studiepoeng eller ECTS, vil hennes «einingar» fra utdanningen på Island utgjøre til sammen 180 ECTS/studiepoeng. Videre opplyser klager at hun har fått opptak til studium ved ett universitet og én høyskole i Norge. Begge lærestedene har vurdert og godkjent klagers studiepoeng fra utdanningen på Island til å oppfylle opptakskravet på 180 studiepoeng.

4 Klagenemndas vurdering

(15) Saken gjelder klage 17. november 2025 over HK-dirs vedtak 31. oktober 2025 om avslag på klagers søknad om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.

(16) Av forskrift 2. juli 2025 nr. 1462 om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område § 6 følger det at klagenemnda «skal behandle klager over enkeltvedtak om […] generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter universitets- og høyskoleloven §§ 9-7 og 9-8». Klagenemnda har i utgangspunktet kompetanse til å «prøve alle sider av saken», jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum. Dette omfatter både HK-dirs faktiske og rettslige vurderinger, herunder bevisbedømmelsen og skjønnsutøvelsen. Selv om klagenemnda har full kompetanse til å prøve alle sider av saken, vil det likevel ikke innebære en plikt, jf. Innst. O nr. 4 (1994-1995) s. 9.

(17) Klagenemnda vil foreta en selvstendig vurdering av saken, både av det faktiske grunnlaget og den rettslige vurderingen som HK-dir har lagt til grunn for vedtaket, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

(18) I foreliggende sak har HK-dir avslått klagers søknad om godkjenning av den islandske kvalifikasjonen [kvalifikasjon], begrunnet i at kvalifikasjonen ikke oppfyller vilkår om nivå og akkreditering. HK-dir mener klagers utdanning tilsvarer videregående skole, og ikke universitets- eller høyskoleutdanning på Island. HK-dir påpekte også at det aktuelle lærestedet ikke var et godkjent lærested for høyere utdanning på Island da utdanningen ble tatt.

(19) Klager er uenig i HK-dirs vurdering, og mener at utdanningen ble tatt ved en høyskole som ikke har elever på videregående alderstrinn. Klager mener også utdanningen tilsvarer 180 ECTS/studiepoeng, og viser til at hun har fått opptak til studium ved ett universitet og én høyskole i Norge.

(20) I tråd med klagen vil klagenemnda ta stilling til om HK-dirs vurdering er i tråd med gjeldende regelverk.

(21) Det rettslige grunnlaget for generell godkjenning av høyere utdanning er lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler (heretter universitets- og høyskoleloven) § 9-7. Bestemmelsen lyder:

> «Departementet kan gi generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner dersom utdanningen i nivå og omfang er likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning, jf. §§ 3-2, 3-7 og 3-8.
>
> Vedtak om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning skal være i samsvar med Lisboakonvensjonen og UNESCOs globale konvensjon.
>
> Vedtak om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning kan bare påklages av søkeren.»

(22) Det fremgår av bestemmelsen at departementet har kompetanse til å gi generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning på nærmere angitte vilkår. Departementet har imidlertid delegert det operative ansvaret for godkjenningsordningen for høyere utdanning til HK-dir, jf. forskrift 21. mai 2024 nr. 789 om generell godkjenning av

utenlandsk høyere utdanning (heretter GG-forskriften) § 2-1. Derfor er det HK-dir som behandler søknader om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

(23) Etter bestemmelsens første ledd oppstilles det som vilkår for godkjenning at den omsøkte utdanningen må være likestilt i «nivå og omfang» med en akkreditert norsk høyere utdanning. I lovforarbeidene er det også forutsatt at generell godkjenning etter bestemmelsen også innebærer en bekreftelse av utdanningens ekthet (verifisering), jf. Prop. 126 L (2022-2023) på side 330.

(24) Det er videre forutsatt i lovens § 9-10 at departementet kan gi forskrift om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Denne hjemmelen har departementet benyttet, og departementet har blant annet fastsatt forskrift 21. mai 2024 nr. 789 om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning (heretter GG-forskriften).

(25) Av GG-forskriften § 2-2 fremgår det blant annet nærmere vilkår for generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Det fremgår av første ledd første punktum at «[d]en utenlandske utdanningen som skal gi grunnlag for generell godkjenning må være akkreditert eller ha annen offentlig godkjenning som høyere utdanning».

(26) Etter bestemmelsen kan enkeltpersoner med utenlandsk «utdanning» som er «akkreditert» eller har «annen offentlig godkjenning som høyere utdanning» få godkjent utdanningen sin i Norge. Hva som nærmere ligger i kravet til akkreditering eller annen offentlig godkjenning som høyere utdanning er ikke fastsatt i forskriften.

(27) Utgangspunktet for vurderingen er utdanningslandets system for akkreditering eller offentlig godkjenning. Island har et akkrediteringssystem, og det er dermed kravet om akkreditering som er aktuelt å vurdere, ikke alternativet «annen offentlig godkjenning som høyere utdanning».

(28) Klagenemnda har i tidligere sak 2026/0728 foretatt en nærmere utredning av regelverket, som viser at akkreditering eller annen offentlig godkjenning knyttet til godkjenning av utenlandsk høyere utdanning, må gjøres av statlige myndigheter i en stat som er anerkjent av Norge. Utredningen viser også at det er statene selv som bestemmer hvilke utdanninger eller institusjoner som til enhver tid er akkreditert, og at utgangspunktet derfor vil være at Norge ikke skal overprøve akkrediteringen i den aktuelle stat. Akkrediteringen vil imidlertid bare være gjeldende for det aktuelle studietilbudet eller lærestedet i den perioden da dette er akkreditert.

(29) Basert på det overnevnte er det et krav at utdanningsinstitusjonen er akkreditert på studietidspunktet av korrekt myndighet for at utdanningen skal kunne sidestilles med utdanning tatt i Norge

(30) På Island er det «Ministry of Culture, Innovation and Higher Education» som har overordnet myndighet til å akkreditere utdanninger og læresteder. Ifølge HK-dirs opplysninger fikk det aktuelle lærestedet akkreditering og universitetsstatus i 2007. Klagers utdanning ble imidlertid gjennomført i perioden 2002-2007, og utdanningen ble derfor tatt før lærestedet var akkreditert.

(31) Klagenemnda har etter dette kommet til at HK-dirs vurdering av vilkåret om akkreditering er korrekt, og at klagers utdanning ikke kan godkjennes, jf. GG-forskriften § 2-2 første ledd.

(32) Generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning krever at alle vilkår er oppfylt. Ettersom vilkåret om akkreditering ikke er oppfylt, finner nemnda ikke grunn til å vurdere om klagers utdanning oppfyller de øvrige vilkårene, herunder om utdanningen i «nivå og omfang» er likestilt med norsk høyere utdanning, jf. universitets- og høyskoleloven § 9-7 første ledd.

(33) Avslutningsvis, selv om det er uten betydning for sakens utfall, vil klagenemnda kommentere noen forhold knyttet til HK-dirs manglende vurdering av unntaksbestemmelsen i GG-forskriften § 2-2. Bestemmelsens første ledd andre punktum lyder:

> «Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra krav til akkreditering eller annen offentlig godkjenning.»

(34) Klagenemnda kan ikke se at HK-dir har gjort en vurdering av unntaket i GG-forskriften § 2-2 første ledd andre punktum eller begrunnet hvorfor unntaket ikke er aktuelt i denne saken. Dette er etter nemndas syn en saksbehandlingsfeil.

(35) Klager har riktignok ikke argumentert for at unntaket kommer til anvendelse, men ifølge forvaltningsloven § 17 har forvaltningsorganet plikt til å sørge for at «saken er så godt opplyst som mulig» før vedtak treffes. Dette innebærer en generell utrednings- og informasjonsplikt for å sikre et forsvarlig beslutningsgrunnlag. Det følger videre av forvaltningsloven §§ 24 og 25 at et enkeltvedtak skal begrunnes. Begrunnelsen skal vise hvilke faktiske forhold og hvilke regler vedtaket bygger på. Ved skjønnsmessige avveininger, som for eksempel i vurderingen av om «særlige tilfeller» i GG-forskriften § 2-2 er oppfylt, bør hovedhensynene i skjønnsutøvelsen omtales i begrunnelsen, og dersom bestemmelsen ikke kommer til anvendelse bør dette kommenteres og begrunnes.

(36) Det følger av den ulovfestede ugyldighetslæren at saksbehandlingsfeil kan lede til ugyldighet dersom feilen kan ha virket inn på avgjørelsens innhold. Det følger videre av forvaltningsloven § 41 at vedtak som inneholder saksbehandlingsfeil likevel er «[…] gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». Nemnda må derfor vurdere om manglende vurdering kan ha virket inn på vedtakets innhold. Det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt, kun at manglende vurdering kan ha ført til et annet resultat.

(37) Klagenemnda har tidligere i sak 2026/0728 avsnitt 59-65 utredet hva som kreves for at vilkåret «særlige tilfeller» er oppfylt. Utredningen viste at vilkåret må tolkes som en snever unntaksregel som skal benyttes i tilfeller der situasjonen er unik. Ifølge lovforarbeidene, som også er ytterligere presisert i HK-dir sine retningslinjer, vil tilfellet i foreliggende sak, der lærestedet ikke er akkreditert, falle utenfor det unntaksbestemmelsen er ment til å fange. Manglende vurdering av unntaksbestemmelsen er dermed ikke egnet til å virke inn på avgjørelsens innhold.

(38) For at unntaksbestemmelsen skal kunne anvendes, må det være snakk om et særskilt tilfelle hvor utdanningen åpenbart bør kunne godkjennes. Når det gjelder ikke-akkrediterte programmer eller universiteter som tilhører en nasjonalstat uten nødvendig akkreditering, vil ikke dette etter nemndas syn være et særskilt tilfelle der utdanningen åpenbart skal godkjennes.

(39) På bakgrunn av dette har klagenemnda kommet til at det er grunn til å regne med at HK-dirs manglende vurdering av unntaksbestemmelsen i GG-forskriften § 2-2 første ledd andre punktum i foreliggende sak ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

(40) Klagenemnda har etter dette kommet til at vedtaket opprettholdes. Samtidig ønsker nemnda å presisere at HK-dir må nevne/synliggjøre hvorvidt unntaksbestemmelsen er vurdert i sine avgjørelser, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25. Dette gjelder selv om HK-dir konkluderer med at unntaksbestemmelsen ikke kommer til anvendelse.

5 Vedtak

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning fatter etter dette følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge. HK-dirs vedtak av 31. oktober 2025 opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

11. september 2026

Henrik W. Bärnholdt	Kristin Seehusen	Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg	Øistein Frank Sundli	Taija-Riitta Blencke
Nemndsleder	Nestleder	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur